

Arturia Origin synthesizer

De tijdmach in e synthesizer

Hebben we net, na lang dubben, onze hardwaresynthesizers omgeruild voor plug-ins, komen steeds meer softwarefabrikanten opeens weer met hardware op de markt... Nu ook Arturia met de Origin.

door Allard Krijger > allard@interface.nl

Arturia kennen we van uitstekende softwaresynthesizers zoals de Prophet V, CS80V en Moog Modular V. De Origin is weliswaar een hardwaresynthesizer, maar we kunnen er veilig van uitgaan dat het onder de motorkap eigenlijk ook een softwaresynthesizer is, maar dan in een speciaal ontworpen behuizing en met een eigen OS. Dat betekent een logische hands-onbediening en bedrijfszekerheid.

De Origin is zeker niet de eerste synth die zo is ontworpen. Zo kennen we de Nord Lead, de Access Virus, Novation Nova, Roland JP-8000, Yamaha AN1x, om er maar een paar te noemen. Sommige van deze synthesizers worden vaak 'analoog' genoemd, maar ze werken net als een computer met een processor of dsp-chips, geheugen en een softwareprogramma. De term 'virtueel analoog' is dan toepasselijker. Bij Arturia gebruikt men de TAE-techniek (true analog emulation), en men noemt de Origin een 'digital analog emulation hardware synthesizer'.

Een 'echte' analoge synthesizer werkt met elektronische schakelingen die zijn opgebouwd met transistors, condensators, weerstanden enzovoort. Vaak handig verpakt en ingekrompen in een integrated circuit (IC). Het onderscheid is soms echter lastig te maken. Veel echte analoge synthesizers hebben tegenwoordig ook geheugens voor presets, een digitaal keyboard en soms worden ook de oscillatoren met digitale technieken bestuurd. Moderne analoge synthesizers zijn de Minimoog Voyager, Moog Little Fatty en Alesis Andromeda, en in het betaalbare segment bijvoorbeeld de MFB Lite synth.

Grappig is wel dat veel hardwaresynthesizers die eigenlijk een computer zijn (dsp-synths) erg hun best doen om als een analoge synthesizer te klinken. De mate waarin ze daarin slagen bepaalt zo'n beetje hun status. Tenminste, op dit moment. Er gaat vast een tijd komen dat juist

de klank van 'rond de eeuwwisseling' erkend wordt door nieuwe muzikanten en producers.

Darwin

Bij Arturia hebben ze een zorgvuldige studie gedaan naar wat een analoge synthesizer laat klinken zoals hij klinkt. Het begrip 'analoge synthesizer' mag je dan breed opvatten, want de deels digitale PPG wave en Prophet VS zijn daarbij ook meegenomen. Ze hebben als het ware geprobeerd het DNA van de analoge synthese te ontrafelen. Die kennis hebben ze toegepast om kunstmatige incarnaties van bepaalde synths te maken; ik doel hier op de Arturia softwaresynthesizers die gebruik maken van TAE. Met datzelfde DNA kun je natuurlijk ook nieuwe soorten maken; een soort genetische manipulatie, die dan in potentie dezelfde charme en aantrekkingskracht zou moeten kunnen hebben. Ziedaar het concept van Origin. Ik moet dan meteen denken aan The Origin Of Species van Charles Darwin, maar misschien bedoelen ze gewoon dat de modulaire analoge synthesizer de oorsprong van alle klanksynthese is.

Kleurenbeeldscherm

De Origin is een imposante synthesizer. Geheel tegen de huidige trend in is hij groot, zeker voor een table top-versie. Als je de houten panelen en de hand rest verwijdert, kan de Origin ook in een rack hangen, maar dan schiet het hele ontwerp (van Axel Hartmann, die ook de Waldorf synths en de Andromeda ontworpen heeft) zijn doel voorbij. Het doel is namelijk dat je aan de knoppen gaat draaien om zelf aan de gang te gaan met geluiden maken of aanpassen. Daarvoor zijn er 73 drukknoppen (waaronder een numeriek pad en cursorknoppen) 21 draaiknoppen,

33 doordraaiknoppen (rotary encoders), een joystick en natuurlijk een display. Sommige doordraaiknoppen hebben klikjes, bijvoorbeeld om een preset of een parameter te kunnen kiezen.

De bediening gaat dus voor een groot deel via draai- en drukknoppen. Om alles een beetje in beeld te houden – want zelfs met deze hoeveelheid knoppen werkt de Origin nog met lagen en menu's – is er in het midden van het apparaat een tamelijk royaal beeldscherm geplaatst. Het is geen breedbeeld-tv, maar voor een synth is het bepaald niet slecht. In elk geval is het scherm een uiterst nuttig hulpmiddel. De Origin is ook ruim voorzien van aansluitingen;

maar liefst tien gebalanceerde outputs, een stereo input, digitale sp/dif-output, drie midi-connectors en een usb-aansluiting voor communicatie met een computer.

Minimoog template

De Origin is geen eenvoudige machine. Dat komt deels doordat Arturia echt enorm veel mogelijkheden heeft ingebouwd. Er is van alles heel veel, en er komt nog meer middels gratis updates die we tegemoet kunnen zien. Om heel kort te zijn, de Origin is in essentie een modulaire synthesizer, waarbij de modules bestaan uit elementen die we kennen van legendarische

synthesizers. Bijvoorbeeld oscillatoren en filters van Roland Jupiter 8, Sequential Circuits Prophet VS, ARP 2600, Moog Minimoog en Yamaha CS-80, en daarnaast nog een hoop modules die je nu eenmaal nodig hebt om een geluid te kunnen maken, zoals envelopes, lfo's en modulators. De mogelijkheden zijn op zich eindeloos, maar de rekenkracht van de twee TigerSharc dsp-chips is dat niet; na een stuk of twintig modules komt de grens in zicht. Een grens waarvan ik me overigens niet kan voorstellen dat je hem snel bereikt.

Om een en ander overzichtelijker te maken heeft Arturia in deze eerste versie van het operating system – naast deze losse modules

die je zelf aan elkaar moet knopen – al een kant-en-klare synthesizer voor je voorgebakken. Het is een Minimoog-lookalike, en dat is een goede keuze. De Minimoog vormt immers de blauwdruk voor vrijwel elke analoge synth die daarna op de markt is gekomen. Er worden in een aankomende update nog meer van die voorbaksels beloofd, en wel een Arp 2600, een Jupiter 8 en een Prophet 5. Niet toevallig zijn dat de 'analoge' hoogtepunten uit het plug-in-repertoire van Arturia. Toch jammer dat die niet al in de eerste versie zitten. Blijkbaar is het nog niet zo simpel om ze naar de Origin over te zetten, of misschien was de druk om het apparaat snel op de markt te brengen te groot. Wanneer die

>>

Arturia Origin synthesizer

>> updates precies uitkomen, valt niet te voorstellen.

Nu we het toch over updates en uitbreidingen hebben, ik zou ook dolgraag een versie van de Prophet VS zien, vooral omdat je met de joystick van de Origin op dezelfde manier moet kunnen werken als met een originele VS. De DSI Evolver heeft een vergelijkbare structuur, maar echt roeren door de oscillatoren, zoals op een Prophet VS gaat niet. Ook een incarnatie van de PPG Wave zou zeer welkom zijn, maar dan moet er ook nog een ander filter bij.

Terug naar de werkelijkheid! De modulaire opzet biedt al heel veel mogelijkheden, maar we zijn er nog niet. Je kunt namelijk vier zelfgemaakte patches stapelen, met effecten bewerken, door een interne step sequencer of arpeggiator laten aansturen, en met de joystick bewerken. Veel van de presets maken van al deze mogelijkheden gebruik. We komen daar nog op terug.

Bediening

Door het grote aantal knoppen en het royale kleurenbeeldscherm zou je denken dat bedienen en programmeren gemakkelijk is. Wat betreft de bediening klopt dat meestal ook wel. Het kiezen van presets, sequencer-aan/uit, effecten en layers-aan/uit, effectdiepte instellen; het gaat allemaal lekker snel. Ook globale instellingen voor filter, oscillatoren en lfo zijn dichtbij, evenals globale envelopes. Hier wordt het echter al een beetje lastiger, want voor alle envelopes die je in je patch gestopt hebt, zijn uiteindelijk maar vier knoppen beschikbaar; of eigenlijk zeven. De eerste vier zijn Attack, Decay, Sustain en Release. Die kennen we; de standaard adsr van vrijwel alle analoge synths. Twee anderen zijn Pre-Decay Time en Level van de gekozen envelope, en de laatste knop is om te kiezen welke envelope je wilt editen.

Om de envelopes in detail te gaan instellen druk je op deze laatste knop en kom je in het editscherm van die envelope. Vervolgens zou je verwachten dat de knoppen rondom het beeldscherm dan corresponderen met de op het scherm zichtbare parameters; of in ieder geval de extra knoppen van je envelope. Helaas, je moet met het datawiel een knop selecteren, erop drukken, de waarde aanpassen, weer drukken, naar de volgende knop, weer drukken, instellen, drukken, naar de volgende,.... En op deze manier werkt eigenlijk het hele programmeersysteem van de Origin. Daar zitten wel degelijk

een aantal geniale vondsten in – je komt bijvoorbeeld héél snel bij de bladzijde die je wilt hebben en kunt dan een aantal parameters bedienen met de knoppen van die sectie (bijvoorbeeld de attack, decay, enzovoort) – maar als je aan de slag wilt met aanvullende parameters, zoals in het voorbeeld van de envelopes, dan is dat toch wel erg omslachtig.

Voor normaal programmeren is dat niet eens zo heel erg – ik heb véél erger meegemaakt... Maar als je echt modules wilt gaan patchen, wordt het lastig. Geen nood, denk je dan, ik pak gewoon de pc- of Mac-editor erbij; die zal ook wel heel mooi zijn, lijken op Analog Factory of zo.... Helaas, er is géén editor. Tenminste, nóg geen editor, want Arturia zegt ermee bezig te zijn. Een usb-poort is al ingebouwd. Er gaan zelfs geruchten dat de Origin binnenkort ook als plug-in te gebruiken zal zijn. We wachten af!

Klank

Bij de klank doet zich iets opvallends voor, en dan met name bij de presets. Presets zijn al sinds het moment dat synthesizers ze hebben onderwerp van discussie, en naar mijn mening doen fabriekspresets een synthesizer vaak tekort. Een gezonde uitzondering daarop is de Access Virus. De verwachtingen bij deze Origin zijn natuurlijk hooggespannen; Arturia heeft een naam hoog te houden. Op het eerste gehoor lijkt het allemaal niet echt gelukt. De klanken zijn niet alleen een beetje vlak en kil, maar ook nogal overgeproduceerd. Arturia heeft geprobeerd geluiden te maken die op zichzelf al een stuk muziek zijn. Dat klinkt misschien erg mooi als je de Origin in de winkel beluistert, maar is vaak veel minder bruikbaar in de context van een song. Het rare is dat hij voor mijn oren beter gaat klinken naarmate je meer uitzet. Met slechts één laag van de maximaal vier lagen ingeschakeld, en alle effecten uit, is het opeens alsof je op een echte Moog, Yamaha of Roland van dertig jaar terug bespeelt. Je hoort dan wél hoe goed de programmeurs van Arturia hun werk hebben gedaan. Dan klinkt hij wéérkelijk fantastisch! Maar als je graag met presets werkt, heb je dus een probleem. Je zult zelf aan de slag moeten.

Conclusie

De Origin komt op de markt in een tijd waar er veel meer goede dsp-synthesizers te krijgen zijn.

Ik heb er al een paar genoemd, en hoewel klank en concept zeker niet identiek zijn aan de Origin, hebben bijvoorbeeld de Waldorf Phoenix Q, Nord Modular G2, de Access Virus-serie, Korg Radians en Sonic Core System 1200 ASB ook heel veel te bieden. Toch is er niet een concurrent waarin je Moog oscillatoren met een ARP filter, of Prophet VS wavetables met een Roland Jupiter filter kunt bewerken; en dat is precies wat met Origin wél kan. Ik heb in deze bespreking lang niet alle mogelijkheden van de Origin kunnen doornemen, maar de effecten, de sequencer en de arpeggiator zijn gewoon geslaagde variaties op een thema, en werken zoals het moet. Een eindconclusie is lastig te trekken, te meer omdat de Origin als 'work in progress' nog diverse belangrijke updates voor de boeg heeft. Hopelijk worden die updates snel uitgebracht en komen er programmeurs die deze machine in hun hart sluiten en de geluiden gaan maken die het apparaat verdient. Want de basisklank is immers bijzonder goed; nu de presets nog. In aanleg is dit zeker een van de interessantere producten van dit moment, en helemaal voor de toekomst. Ik stel daarom voor dat we de Arturia Origin nomineren voor de titel: Aanstormend Talent. ■

Specificaties

Synthesizer (modulaire structuur) maximaal 9 virtueel analoge oscillatoren en 4 wavetable oscillatoren • maximaal 4 multimode filters: lp, hp, bp en notch • 1 RingMod, BodShifter • maximaal 4 poly lfo's en 2 mono lfo's • maximaal 8 adsr envelope modules • 1 Galaxy module • 1 2D envelope

Minimoog template 3 oscillatoren • één 4-polig lp-filter met resonantie • 1 mixer • 2 envelopes • 1 lfo • 1 modulatie matrix • effecten: phaser, chorus, delay, reverb, distortion, parametrische eq, bit crusher • 500 presets • 16/32-staps sequencer • multimode met maximaal 4 instrumenten • 2x audio-in • 10x audio-uit (analoog) • s/p-dif-uit • expressiepedaal- en voetschakelaaraansluitingen • midi-in/out?thru of usb 2.0 • 32-stemmig polyfoon • werkt ook als midicontroller • inclusief Origin Connection software • werkt met losse voedingsadapter

- Mooie basisklank
- Origineel concept
- Mooi design

- Matige presets
- Nog geen pc/mac-editor
- Sommige aspecten van de bediening

Prijs excl: € 2.299,-

Distributie: M Works, tel. 010 211 0170

Internet: www.mworksonline.com

www.arturia.com